

РИТОРИКА

I. МЕТА І ЗАВДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Вивчення навчальної дисципліни «Риторика» спрямовано на забезпечення спеціалізованої підготовки студентів гуманітарних факультетів, а саме юридичної та економічних спеціальностей. Дисципліна містить теми, які допоможуть студентам оволодіти теорією і практикою риторики, навчать застосуванню ораторського мистецтва у своїй діяльності. Дисципліна «Риторика» вивчається в обсязі 1 кредиту (54 години).

Мета вивчення даної дисципліни:

- надання студентам необхідного мінімуму знань з історії класичного красномовства та формування основ красномовства;
- сформувати у студентів навички грамотного використання красномовства, публічного виступу, умінь обстоювати власну точку зору та доводячи її.

Після вивчення дисципліни студент повинен

ЗНАТИ:

- історію розвитку ораторського мистецтва,
- предмет та завдання риторики,
- види красномовства,
- структуру логічної промови,
- вимоги до виступу,
- умови ефективного застосування гумору і сатири,
- вимоги до зовнішнього вигляду оратора;

УМІТИ:

- визначати мету і завдання промови,
- планувати виступ та готувати матеріал до нього,
- використовувати паузи і наголоси у промові,
- застосовувати форми переконання та спростування в полеміці,
- спілкуватися з аудиторією.

II. ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ «РИТОРИКА»

Тема 1. Предмет та завдання риторики

Формування ораторського мистецтва в стародавньому світі. Його особливості в Греції і Римі. Поняття і завдання риторики, її предмет. Роди і види красномовства.

Тема 2. Якості промови

Характеристика точності і правильності промови. Структура логічної промови. Чистота і виразність виступу, умови виразності. Відповідність меті і умовам.

Тема 3. Підготовка промови

Вимоги до вибору теми. Визначення мети і завдання промови. Підготовка матеріалу, його джерела. Планування вступу, основної частини і закінчення промови.

Тема 4. Проба промови, виступ

Види підготовки до промови. Вимоги до виступу. Звернення до аудиторії, його форми.

Тема 5. Інтонційно виразні засоби промови

Пауза і наголоси, їх класифікація. Типи логічних пауз, їх роль у промові. Значення кожного виду розділових знаків у промові.

Тема 6. Проведення полеміки

Основні положення успішної полеміки (предмет, позиції, поняття, манери, опонент та ін.). Форми переконання (закони логіки, докази). Форми спростування опонента. Класифікація питань і відповідей на них.

Тема 7. Значення зовнішнього вигляду, пози, жестів оратора

Загальні побажання до зовнішнього вигляду оратора. Значення взаємного спілкування з аудиторією. Манери, поза і вимоги до них. Класифікація жестів і їх уживання.

III. ПИТАННЯ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ЗАЛІК

1. Предмет та завдання риторики. Види красномовства.
2. Якості промови.
3. Підготовка промови.
4. Проба промови, виступ.
5. Інтонційно виразні засоби промови.
6. Проведення полеміки.
7. Значення зовнішнього вигляду, пози, жестів оратора.

IV. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Адамов Е.А. Выдающиеся ораторы древнего мира и средних веков. – М.: Знание, 1961. – Вып. 1. – 40 с.
2. Вандишев В.М. Риторика: Навч. посібник. – К.: Кондор, 2003. – 264 с.
3. Касаткин С.Ф. Обратная связь в устном выступлении. – М.: Мысль, 1984. – 116 с.

4. Корнилова Е.Н. Риторика – искусство убеждать: Учебное пособие. – М.: Изд-во УРАО, 1998. – 208 с.
5. Поль Л. Сопер. Основы искусства речи. – Ростов-на-Дону: Феникс, 1998. – 448 с.
6. Прокофьев И.Ф. Методическое пособие к изучению курса «Риторика». – Д.: НГУ, 2002. – 84 с.
7. Риторика загальна та судова: Навч. посібник / С.Д. Абрамович, В.В. Молдован, М.Ю. Чикарькова — К.: Юрінком Інтер, 2002. – 416 с.
8. Рождественский Ю.В. Теория риторики. – М.: Добросвет, 1997. – 599 с.